

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน:
กรณีศึกษาของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ธนพล สุประดิษฐ์พงศ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สิงหาคม 2554

b0024๗๗35

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245491

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน:
กรณีศึกษาของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ธนพล สุประดิษฐ์พงศ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สิงหาคม 2554

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน:
กรณีศึกษาของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ชนพล สุประดิษฐ์พงศ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

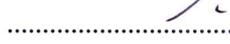
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

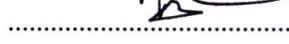
รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์

.....กรรมการ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

30 สิงหาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จากรองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข จนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะสังคมศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานให้แก่ผู้เขียน

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว และรองศาสตราจารย์ไพรัช ละครการศิรินนท์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องญาติตลอดจนเพื่อนทุกคน โดยเฉพาะเพื่อนเศรษฐศาสตร์การเมืองรุ่นที่ 8 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงและความผิดพลาดนั้น ผู้เขียนหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จะมีประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจต่อไป

ธนพล สุประดิษฐ์พงศ์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การประเมิน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน: กรณีศึกษาของหมู่บ้านสันทรายดั้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นายธนพล สุประดิษฐ์พงศ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

245491

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การประเมิน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน กรณีศึกษาโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของหมู่บ้านสันทรายดั้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินแนวทางในการดำเนินโครงการที่พัฒนามาจากโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนของหมู่บ้านสันทรายดั้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ข้อมูลการสัมภาษณ์จากข้าราชการ คณะกรรมการ ผู้ดำเนินโครงการประชาชนที่มีส่วนได้เสียกับโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน ของหมู่บ้านสันทรายดั้นกอก พร้อมทั้งสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านสันทรายดั้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่แล้วนำมาวิเคราะห์จำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามหลักของการประเมินโครงการในรูปแบบซิปปี้ (CIPP Model) และนำเสนอโดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ในด้านบริบทของโครงการมีการให้ความสนใจในวัตถุประสงค์ที่ให้ประชาชนฐานรากสามารถพึ่งตนเอง ได้อย่างยั่งยืน มากเกินไปโดยมองข้ามความสมดุลที่จำเป็นต้องมีโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเอง

ด้านข้อมูลนำเข้า พบว่าข้อมูลนำเข้าส่วนใหญ่ผู้นั้นมีความเหมาะสมสำหรับแนวทางในการประสบความสำเร็จเพียงเชิงธุรกิจแต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพ

ของหมู่บ้านและชุมชนเนื่องจากโครงการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์คือต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและตนเองแต่สิ่งที่พบคือไม่มีการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้านสันทรายต้นกอก ยึดเพียงความสำเร็จในเชิงธุรกิจ

ด้านกระบวนการ พบว่ากระบวนการดำเนินงานมีปัญหาเนื่องจากการเพิ่มเงื่อนไขคุณสมบัติและเพิ่มขึ้นตอนของการคัดเลือกบุคคลจึงทำให้โครงการมีวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไปโดยส่งผลให้โครงการที่ดำเนินการไปไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านการประเมินผลผลิต พบว่าสิ่งที่ได้รับจากโครงการไม่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งเหมือนกับไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดหลังจากมีการดำเนินโครงการไปในหมู่บ้านสันทรายต้นกอก

Independent Study Title	Evaluation of Village and Community's Potential Development: A Case Study of San Sai Ton Kok Village, Faaham Sub-District, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province
Author	Mr.Thanapol Supraditpong
Degree	Master of Arts (Political Economy)
Independent Study Advisory Committee	
	Associate Professor Dr.Kosum Saichan Advisor
	Associate Professor Pairat Trakarnsirinont Co-advisor

ABSTRACT

245491

This independent study evaluates development of potential village and community projects using a case study of San Sai Ton Kok Village, Faaham Sub-District, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province. It aimed to evaluate the method of project development village and community project procedure which developed from San Sai Ton Kok village. The data were collected via interviews with government officers, committees and also people who worked on this project, including observations of what happened in San Sai Ton Kok village. Data were classified to fit the CIPP Model and present using descriptive statistics.

The results indicated that the context of the project was more interested in the objective which aimed to help people return to grassroots and be self-reliant and sustainable, but overlooked the balance which was necessary to support all of partners to improve themselves.

The study found that the majority of data were appropriated for the guideline to achieve the business side but it was not in accordance with concept of the development of the village/ community projects because these projects aimed to improve not only the community but themselves as well. Therefore it showed that there was no development potential of the villagers of San Sai Ton Kok, but succeeded only on business side.

The study found that processing created some problems because there were many qualifying conditions and procedure for the selection of people. This caused to the project's objective and project's procedure to be changed, which affected the project resulting in processing that was not linked to the procedures and objectives.

The study assessment output found that the output from the project was inconsistent with the concept of project development in the village and community. This resulted in nothing happened after the project was carried at in the village San Sai Ton Kok.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 คำถามการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์ทั่วไป	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน SML	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ SML ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	17
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการชุมชนพอเพียง	19
2.6 แนวคิดการประเมินผลโครงการ CIPP Model	21
2.7 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	26
2.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 การประเมินด้านบริบทของโครงการ	34
4.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	41
4.3 การประเมินกระบวนการ	43
4.4 การประเมินผลผลิต	47
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	52
5.2 อภิปรายผล	56
5.3 ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย	64
ประวัติผู้เขียน	68

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
รูป	
1 กรอบรูปแบบการดำเนินงาน	13